

Nguyên lý kinh tế học vĩ mô

Chương 5

1

THẤT NGHIỆP

Nguyễn Thị Thùy VINH

I- Đo lường thất nghiệp

1. Một số khái niệm cơ bản 2

• **Người trong độ tuổi lao động:** là những người ở độ tuổi có nghĩa vụ và quyền lợi lao động theo quy định đã ghi trong hiến pháp.

• **Người trưởng thành:** là những người đủ tuổi lao động

1- Thất nghiệp

Nguyễn Thị Thùy VINH

I- Đo lường thất nghiệp

1. Một số khái niệm cơ bản 3

♦ **Lực lượng lao động:** là số người trong độ tuổi lao động có khả năng làm việc hiện đang có việc làm hoặc đang tìm kiếm việc làm

• **Người có việc làm:** là người sử dụng hầu hết tuần trước điều tra để làm công việc được trả lương.

• **Người thất nghiệp:** là những người mà tuần lễ trước điều tra không có việc làm nhưng có nhu cầu tìm kiếm việc làm (đã có sự nỗ lực tìm kiếm việc làm) hoặc đang chờ tới ngày bắt đầu công việc mới.

1- Thất nghiệp

Nguyễn Thị Thùy VINH

I- Đo lường thất nghiệp**2. Đo lường hoạt động của LLĐ**

- ♦ **Tỷ lệ tham gia lực lượng lao động (LFPR):** tỷ lệ phần trăm dân số trưởng thành tham gia lực lượng lao động

$$LFPR = (\text{Lực lượng lao động} / \text{Dân số trưởng thành}) * 100\%$$
- ♦ **Tỷ lệ thất nghiệp (u):** tỷ lệ phần trăm lực lượng lao động không có việc làm

$$u = (\text{Số người thất nghiệp} / \text{Lực lượng lao động}) * 100\%$$

1- Thất nghiệp

Nguyễn Thị Thùy VINH

I- Đo lường thất nghiệp**3. Một số vấn đề trong đo lường thất nghiệp?**

Khó phân biệt giữa thất nghiệp và người không nằm trong lực lượng lao động.

- **Công nhân tuyệt vọng (discouraged worker)**, người có khả năng và mong muốn làm việc nhưng đã không tìm kiếm việc làm nữa do sau vài lần thất bại. Những người này không tính vào lực lượng lao động nhưng thực ra họ là những người mong muốn làm việc →

1- Thất nghiệp

Nguyễn Thị Thùy VINH

I- Đo lường thất nghiệp**3. Một số vấn đề trong đo lường thất nghiệp?**

- **Thất nghiệp ảo (phantom unemployment):** Một số lao động kê khai thất nghiệp nhằm nhận khoản hỗ trợ từ chính phủ nhưng thực chất họ không nỗ lực tìm việc →
- **Thất nghiệp trá hình (disguised unemployment):** những người làm việc full-time nhưng chỉ làm việc part-time hoặc làm việc dưới khả năng của mình →

1- Thất nghiệp

Nguyễn Thị Thùy VINH

II- Nguyên nhân và tác hại của thất nghiệp

7

1. Phân loại theo lý do thất nghiệp

- *Bỏ việc*: tự ý rời bỏ công việc vì lý do cá nhân
- *Mất việc*: bị sa thải
- *Mới vào*: người lao động mới gia nhập lực lượng lao động đang tìm việc
- *Quay lại*: đã rời khỏi lực lượng lao động nay quay trở lại tìm việc làm

1- Thất nghiệp

Nguyễn Thị Thùy VINH

II- Nguyên nhân và tác hại của thất nghiệp

8

2. Phân loại theo nguồn gốc thất nghiệp

Vấn đề thất nghiệp có thể được chia làm 2 loại:

- *Dài hạn* → thất nghiệp tự nhiên
- *Ngắn hạn* → thất nghiệp chu kỳ

1- Thất nghiệp

Nguyễn Thị Thùy VINH

II- Nguyên nhân và tác hại của thất nghiệp

9

2. Phân loại theo nguồn gốc thất nghiệp

a. Thất nghiệp tự nhiên

“**tự nhiên**” được hiểu là loại thất nghiệp không thể tránh khỏi ngay cả trong dài hạn

(1) *Thất nghiệp tạm thời* (thất nghiệp cọ sát hay do luân chuyển)

1- Thất nghiệp

Nguyễn Thị Thùy VINH

II- Nguyên nhân và tác hại của thất nghiệp

2. Phân loại theo nguồn gốc thất nghiệp

(2) Thất nghiệp cơ cấu

Xảy ra khi có sự mất cân đối cung cầu lao động giữa các loại hình lao động

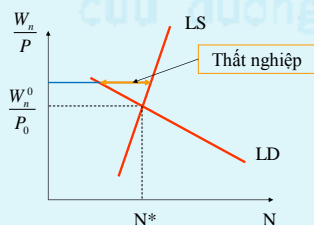
1- Thất nghiệp

Nguyễn Thị Thùy VINH

II- Nguyên nhân và tác hại của thất nghiệp

2. Phân loại theo nguồn gốc thất nghiệp

- Thất nghiệp theo lý thuyết cổ điển

1- Thất nghiệp

Nguyễn Thị Thùy VINH

II- Nguyên nhân và tác hại của thất nghiệp

2. Phân loại theo nguồn gốc thất nghiệp

b. Thất nghiệp chu kỳ (do thiếu cầu)

Xảy ra do các biến động ngắn hạn xung quanh xu hướng dài hạn.

Khi AD suy giảm \rightarrow cầu lao động giảm xuống \rightarrow các hãng cắt giảm sản xuất

\rightarrow Sa thải lao động \rightarrow Thất nghiệp

1- Thất nghiệp

Nguyễn Thị Thùy VINH

II- Nguyên nhân và tác hại của thất nghiệp

4. Tác hại của thất nghiệp 13

• Về kinh tế

- Thất nghiệp cao → lãng phí về nguồn lực → sản lượng tạo ra thấp hơn khả năng sản xuất của nền kinh tế → thu nhập thấp

Với thất nghiệp chu kỳ:

Quy luật Okun:

- Tăng thâm hụt ngân sách: do thuế giảm và trợ cấp tăng lên

1- Thất nghiệp

Nguyễn Thị Thùy VINH

II- Nguyên nhân và tác hại của thất nghiệp

4. Tác hại của thất nghiệp 14

• Về xã hội

Thất nghiệp cao gây nên sự gia tăng về các tệ nạn xã hội, tổn thương về tâm lý và niềm tin cho con người → suy sụp cả về thể chất và tinh thần của người lao động

1- Thất nghiệp

Nguyễn Thị Thùy VINH

II- Nguyên nhân và tác hại của thất nghiệp

5. Giải pháp hạ thấp tỷ lệ thất nghiệp 15

• Đối với thất nghiệp tự nhiên

- Tăng cường hoạt động của dịch vụ về giới thiệu việc làm.
- Tăng cường đào tạo và đào tạo lại nguồn lực.
- Tạo thuận lợi cho di cư lao động.
- Chính sách trợ cấp thất nghiệp hợp lý.

• Đối với thất nghiệp chu kỳ

Thực hiện các chính sách kích thích tổng cầu, chống suy thoái kinh tế

1- Thất nghiệp

Nguyễn Thị Thùy VINH
